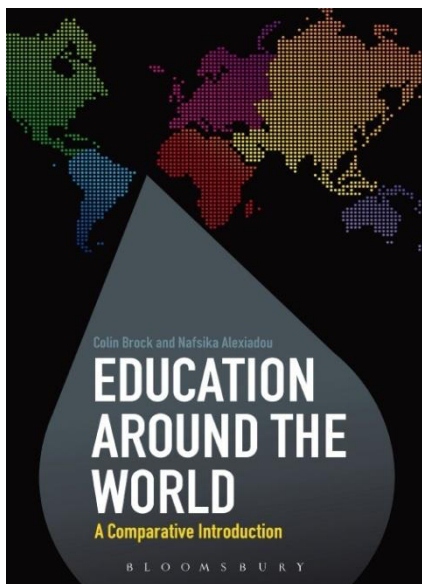

ODGOJ I OBRAZOVANJE OKO SVIJETA

Colin Brock i Nafsika Alexiadou: *Education Around the World- A Comparative Introduction*, Bloomsbury, London-New York, 2013

Knjiga „Odgov i obrazovanje oko svijeta“ namijenjena je svima koji se bave odgojem i obrazovanjem, a posebice bit će zanimljiva komparativnim istraživačima i pedagozima.

Colin Brock viši je znanstveni suradnik na sveučilištu Oxfordu u Velikoj Britaniji i bavi se komparativnim i međunarodnim odgojem i obrazovanjem. Autor je niza knjiga i članaka o odgoju i obrazovanju na svim kontinentima, a u središtu njegovih istraživanja je obrazovanje izbjeglica, nacionalnih manjina, ugrožene djece, posebice siromašne i s teškoćama u razvoju. Suautorica Nafsika Alexiadou izvanredna je profesorica na Katedri za primijenjene obrazovne znanosti na Sveučilištu

Umeå u Švedskoj i također se, kao i Colin Brock, bavi komparativnim i međunarodnim odgojem i obrazovanjem te obrazovnim politikama.

Knjiga je podijeljena u osam cjelina. Prva cjelina pod naslovom *Zašto je to važno: teorijska polazišta* govori o neospornoj činjenici kako je obrazovanje kao fenomen izuzetno važno, kao i obrazovne studije o organizaciji, dokumentiranju, financiranju i vrednovanju formalnog obrazovanja. Autori objašnjavaju zašto se obrazovanje u različitim zemljama razlikuje te navodi niz međunarodnih autora, kao što su Isaac Kandel, Nicholas Hans, Joseph Lauwerys, Alec Peterson i drugi, koji su se bavili tom problematikom i time doprinijeli komparativnim istraživanjima u području odgoja i obrazovanja.

Druga cjelina pod naslovom *Priroda interdisciplinarnosti i njezin razvoj* donosi uvid u transformaciju fenomena i discipline odgoja i obrazovanja od začetaka do danas. Navode se i objašnjavaju sve znanosti i poddiscipline koje obuhvaća fenomen odgoja i obrazovanja. Prema autorima, najznačajnije su znanosti za razvoj odgoja i obrazovanja: povijest, arheologija, filozofija, ekonomija, management, operativna istraživanja i prostorna planiranja, geografija, sociologija, antropologija, političke i bihevioralne znanosti. Autori su vrlo slikovito opisali svaku poddisciplinu i faktore koji utječu na kvalitetu odgoja i obrazovanja. Usporedili su ih s elementima drame u kazalištu. Pozornica predstavlja geografske faktore, trajanje predstave povijesne faktore, gluma likove i glumce praćene medijima te posljednji, ali i ne manje važni, autori same predstave. Kvaliteta predstave ovisi o svim faktorima, upravo kao i kvaliteta odgoja i obrazovanja. Autori navode različite relevantne suvremene

komparativne istraživače i perspektive njihovih komparativnih i internacionalnih istraživanja.

Treća cjelina pod naslovom *Globalni pregled: naslijeđe i inercija* donosi pregled ključnih problema i institucija koje se bave znanostima i disciplinama iz prethodne cjeline. Također, detaljno se objašnjavaju povezanosti među institucijama, okruženju i obrazovnim sustavima iz kojih potječu novi zakoni, pravilnici, strategije i kurikulumi. Različita istraživanja (PISA i drugi) pokazala su kolika je kvaliteta obrazovanja u pojedinim državama, no autori postavljaju pitanje kolika je mogućnost usporedbe i primijene istih ili sličnih zakonskih dokumenata i kurikula u zemljama različitih socioekonomskih okolnosti, tradicije, ideologije i kulture. Autori posebno izdvajaju globalne probleme diskriminacije i socijalnog isključivanja nacionalnih manjina i osoba s teškoćama u razvoju.

Četvrta cjelina pod naslovom *Skale, prostor i mjesto- usporedba SAD-a i svijeta malih država* donosi skale, dijagrame i tablice u kojima se mogu vidjeti opći podaci na internacionalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini SAD-a i manjih država s obzirom na kulturološke, političke, ekonomske, demografske, socijalne, povijesne, religijske i geografske faktore. Također, uočavaju se i obrazovne uloge službenih osoba na svim razinama.

Peta cjelina pod naslovom *Nacionalni i međunarodni odgojno-obrazovni razvoj* donosi različita teorijska polazišta i obrazovne strategije na nacionalnoj i međunarodnoj razini, a koje bi se trebale provesti kroz sljedećih nekoliko godina kako bi se povećala kvaliteta odgoja i obrazovanja. Posljednji odlomak donosi niz problema i pitanja usko vezanih za poteškoće pri samoj provedbi s obzirom na velike razlike među državama.

Šesta cjelina pod naslovom *Europa: pitanja i usporedbe* donosi kratak povijesni pregled odgoja i obrazovanja u Europi. Autori naglašavaju kvalitetu odgoja i obrazovanja, ali i velike nacionalne razlike potaknute različitim smjerovima obrazovanja nakon Drugog svjetskog rata. Odgoj i obrazovanje zapadne Europe za razliku od istočne Europe karakterizira suvremen i otvoren pristup sa smanjenom rigidnošću i autoritetom i pri tome broji najviše visokoškolovanih osoba.

Sedma cjelina pod naslovom *Subsaharska Afrika: naslijeđe i inovacije* donosi pregled kulturalnog i kolonijalnog naslijeđa država Afrike u kojima bi se najintenzivnije trebalo raditi na integriranom formalnom, neformalnom i informalnom odgoju i obrazovanju. Zbog nepovoljnih se klimatskih uvjeta, ograničavajućeg kolonijalnog naslijeđa i agresivnih neo-kolonijalnih eksploatacija stanovnici Afrike svakodnevno bore sa siromaštvom, toplinom i neplodnim tлом, stoga se postavlja veliki izazov pred obrazovne stručnjake u pružanju svih vrsta potpora neophodnih za odgojno-obrazovni razvoj.

Posljednja cjelina pod naslovom *Zvijezde u usponu: Brazil, Rusija, Indija i Narodna Republika Kina (BRIC zemlje)* predstavlja utjecajne i najmnogoljudnije zemlje s velikom ekonomskom moći. Donosi se pregled

obrazovnih sustava svake zemlje s posebnim naglaskom na visoko obrazovanje koje autori smatraju globalnim i masivnim fenomenom čija kvaliteta omogućava naglo povećanje obrazovnih mogućnosti, a time i napredak mnogih društvenih skupina u ekonomskom smislu.

Knjiga daje cjelovit uvid u važnost komparativnog i međunarodnog istraživanja odgoja i obrazovanja. Uočavaju se novonastale ovlasti, problemi i perspektive pojedinih zemalja te se usporedbom i uvidom u razlike i kvalitete pojedinih obrazovnih sustava Europe i SAD-a, subsaharske Afrike, Brazila, Kine, Indije i Rusije dao izniman doprinos komparativnoj pedagogiji.

Maja Brust Nemet, asistentica
Učiteljski fakultet u Osijek